

Retsafgift i sag mod offentlig myndighed

H.K. 20. november 2012 i sag 176/2012

Steen Allan Christensen (adv. Christian Harlang, Kbh.)
mod
Københavns Kommune (adv. Thorbjørn Sofsrud, Kbh.).

Østre Landsrets kendelse 17. februar 2012, B-321-09
(Ole Dybdahl, B. Tegldal, Ann-Britt Belisario (kst.)).

Der fremlagdes brev af 14. februar 2012, hvorved advokat Christian Harlang har klaget over den af Østre Landsret opkrævede berammelsesafgift af den 8. august 2011.

kendelse:

I denne sag har sagsøgeren, Steen Allan Christensen, nedlagt påstand om, at Københavns Kommune dømmes til at betale i alt 27.467.808 kr. med tillæg af procesrente til K.I.S.S. Danish Language School under konkurs.

Ved brev af 8. august 2011 har Østre Landsret opkrævet berammelsesafgift med 75.000 kr. i medfør af retsafgiftslovens § 2.

Ved brev af 14. februar 2012 har advokat Christian Harlang anført, at han ikke har modtaget Østre Landsrets opkrævning af 8. august 2011, og derfor først er blevet bekendt med denne ved landsrettens fremsendelse af rykker den 10. februar 2012. I brevet klager advokat Christian Harlang over den opkrævede berammelsesafgift, idet han gør gældende, at sagen angår prøvelse af myndighedsudøvelse, og at retsafgiften derfor højst kan udgøre 2.000 kr., jf. retsafgiftslovens § 2, stk. 3. Advokat Christian Harlang anfører endvidere, at der ved sagens anlæg blev betalt retsafgift ved Københavns Byret med 2.000 kr., med henvisning til retsafgiftslovens § 1, stk. 4, og at Østre Landsret er bundet af denne afgørelse ved opkrævningen af berammelsesafgiften. Det har

været en forudsætning for Steen Allan Christensen, at sagen kunne behandles som en sag om prøvelse af myndighedsudøvelse.

Efter retsafgiftslovens § 2, stk. 1, skal der betales en afgift for hovedforhandling af sager, som angår penge eller penges værdi, og hvor værdien overstiger 50.000

524

kr. Afgiften udgør 750 kr. med tillæg af 1,2 pct. af den del af værdien, der overstiger 50.000 kr., jf. § 2, stk. 2. Afgiften kan højst udgøre 75.000 kr., jf. § 2, stk. 3, 1. pkt. I sager, der angår prøvelse af myndighedsudøvelse, kan afgiften dog højst udgøre 2.000 kr., jf. § 2, stk. 3, 2. pkt.

Retsafgiftslovens § 2, stk. 3, blev indført ved lov nr. 1436 af 22. december 2004, der bygger på betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje.

Af forarbejderne til lov nr. 1436 af 22. december 2004, jf. LF nr. 110 af 17. november 2004, de specielle bemærkninger til § 1, stk. 3, 2. pkt., som der henvises til i de specielle bemærkninger til § 2, stk. 3, 2. pkt., fremgår blandt andet:

»Sager om prøvelse af myndighedsudøvelse omfatter bl.a. sager om prøvelse af forvaltningsmyndigheders afgørelser samt sager om prøvelse af forvaltningsmyndigheders faktiske handlinger, hvor der er foretaget et indgreb i borgernes eller virksomhedernes forhold, f.eks. ved brug af tvang eller i forbindelse med gennemførelse af tilsyn og kontrol. Ved vurderingen af, om f.eks. en erstatningssag mod en offentlig myndighed er omfattet af udtrykket »myndighedsudøvelse«, vil der bl.a. kunne lægges vægt på, om erstatningskravet er rejst i anledning af eller har en særlig tilknytning til den pågældende myndigheds virksomhed, opgaver m.v. Et erstatningskrav, der f.eks. rejses i anledning af et færdselsuheld forvoldt af en bil, der er ejet af en offentlig myndighed, vil således i almindelighed ikke være omfattet af udtrykket »myndighedsudøvelse.«

Det fremgår af danskuddannelseslovens § 10, stk. 4, at ved indgåelse af driftsaftale mellem kommune og sprogudbyder gælder reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven i forhold til de opgaver, som udbyderen udfører i medfør af driftsaftalen. Det fremgår derudover af § 27 i den mellem parterne indgåede driftsaftale, at »betalingen, herunder modulsatserne, kan ændres af Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen.«

Steen Allan Christensen har nedlagt påstand om, at Københavns Kommune skal betale i alt 27.467.808 kr. med tillæg af renter til K.I.S.S. Danish Language School under konkurs. Beløbet vedrører ifølge stævningen navnlig boets tilgodehavender hos kommunen som følge af dennes retsstridige adfærd i forbindelse med en driftsaftale om danskuddannelse fra december 2003. Det centrale punkt i sagen er ifølge Steen Allan Christensen, at sprogskolen K.I.S.S. af kommunen efter vedtagelsen af danskuddannelsesloven, lov nr. 375 af 28. maj 2003, pr. 1. januar 2004 blev påtvinget nogle takstbetalinger for sprogundervisning, der var særdeles lave, og som kommunen i vid udstrækning havde fortjeneste på ved videresalg.

Twisten vedrører således ikke prøvelse af kommunens forvaltningsretlige afgørelse ved tildeling af tilladelse til sprogskolen til at modtage henviste udlændinge, men fortolkning af indholdet og forpligtelserne, der fremgår af den mellem parterne indgåede driftsaftale og senere aftaler, samt spørgsmålet om tilsidesættelse af aftalerne blandt andet i medfør af aftaleloven.

Under disse omstændigheder finder landsretten, at Steen Allan Christensens krav ikke vedrører »prøvelse af myndighedsudøvelse«, jf. retsafgiftslovens § 2, stk. 3. Herefter, og idet det af advokat Christian Harlang anførte om, at landsretten er bundet af byrettens retsafgiftsberetning, og om Steen Allan Christensens forudsætninger ikke kan føre til et andet resultat,

bestemmes:

Berammelsesafgiften for hovedforhandlingen på 75.000 kr. fastholdes.

- - -

Højesterets kendelse.

I tidligere instans er afsagt kendelse af Østre Landsrets 20. afdeling den 17. februar 2012.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Per Walsøe, Jon Stokholm og Vibeke Rønne.

Påstande og anbringender

Kærende, Steen Allan Christensen, har nedlagt påstand om, at landsrettens afgørelse ændres, således at retsafgiften for hovedforhandlingen nedsættes til 2.000 kr.

Steen Allan Christensen har bl.a. gjort gældende, at han har et berettiget krav på, at den retsafgift på 2.000 kr., som blev fastsat af byretten ved sagens anlæg, fastholdes. Fastsættelsen af retsafgiften til 2.000 kr. er en begunstigende afgørelse, som han har handlet i tillid til, og hvis han havde vidst, at retsafgiften ville udgøre 75.000 kr., havde han ført sagen på en anden måde. Det forhold, at sagen er overført fra byretten til landsretten, giver ikke grundlag for ændring af retsafgiften, og der er ikke hjemmel til, at landsretten forhøjer den retsafgift, som byretten har fastsat. Det følger modsætningsvist af retsafgiftslovens § 66, stk. 3, at afgiften ikke kan ændres til ugunst for den afgiftspligtige.

Steen Allan Christensen har endvidere anført, at sagen drejer sig om prøvelse af myndighedsudøvelse, der er omfattet af retsafgiftslovens § 2, stk. 3, 2. pkt. Undervisning af voksne udlændinge er kommunens ansvar, og kommunen kan benytte sig af kommunale såvel som private udbydere af undervisning. Kommunen indtager rollen som overordnet forvaltningsmyndighed i relation til sprogskolerne. Københavns Kommune har i praksis egenrådigt fastsat betalingen for undervisningen, herunder med tilbagevirkende kraft, eller har midt i et år nedsat betalingerne. Sagen drejer sig om legalitets- og ligebehandlingsprincippet i den forvaltning, som kommunen har udøvet over for Steen Allan Christensen. Sagen vedrører et område, hvor der er en snævert

525

lovreguleret forsyningsforpligtelse, og kommunen har foretaget en snæver forvaltningslignende styring af Steen Allan Christensens virksomhed. Endelig vil det være i strid med artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention at belægge sagen med den høje retsafgift, idet Steen Allan Christensen derved reelt vil blive afskåret fra en retfærdig rettergang.

Københavns Kommune har gjort gældende, at sagen ikke vedrører prøvelse af myndighedsudøvelse. Der er ikke tale om prøvelse af en myndighedsafgørelse eller et indgreb i virksomhedens forhold. Der er derimod tale om en sag vedrørende gyldighed og fortolkning af et kontraktforhold mellem kommunen og en privat leverandør. Det forhold, at kontrakten er indgået til opfyldelse af kommunens lovbestemte forsyningsforpligtelse, kan ikke i sig selv bevirke, at der er tale om myndighedsudøvelse i forhold til den private leverandør. Heller ikke det forhold, at der er tale om indgåelse af kontrakt på et lovreguleret område, kan i sig selv medføre, at en sådan kontrakt har karakter af myndighedsudøvelse.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår beregning af retsafgift for hovedforhandlingen i en sag, hvor Steen Allan Christensen har nedlagt påstand om, at Københavns Kommune skal betale ca. 27 mio. kr. til K.I.S.S. Danish Language School ApS' konkursbo. Kravet har relation til en driftsaftale om danskuddannelse, som kommunen og K.I.S.S. har indgået i henhold til lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., jf. lov nr. 375 af 28. maj 2003 (danskuddannelsesloven).

Det følger af danskuddannelseslovens § 2, at danskundervisning af udlændinge er en kommunal opgave. Uddannelsen kan i medfør af § 10 udbydes via såvel kommunale som private sprogcentre.

Steen Allan Christensens krav om betaling af ca. 27 mio. kr. til konkursboet udspringer af en driftsaftale mellem kommunen og K.I.S.S., hvorefter K.I.S.S. skulle varetage en del af kommunens uddannelsesopgave. Kravet har dermed en sådan særlig tilknytning til varetagelsen af kommunens forpligtelse efter danskuddannelseslovens § 2, at kravet angår prøvelse af myndighedsudøvelse. Retssafgiften for hovedforhandlingen fastsættes derfor til 2.000 kr., jf. retsafgiftslovens § 2, stk. 3, 2. pkt.

Som følge af sagens udfald tilbagebetales kæreaafgiften, jf. retsafgiftslovens § 57.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse ændres, således at retsafgiften for hovedforhandlingen nedsættes til 2.000 kr.

Kæreaafgiften, 750 kr., tilbagebetales til Steen Allan Christensen ved advokat Christian Harlang.

1. FT 2004-05, 1. saml., till. A (lovforslag nr. L 110), s. 3041, U 2012.2076 H og U 2012.2357 H.